

שבועות

אל אשר תלכי אלך (רות א, טז)

"ותאמר רות, אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך, כי אל אשר תלכי אלך". "התחילה סודרת לה הלכות גרים. אמרה לה, בתי: אין דרכן של בנות ישראל לילך לבתי תיאטרות ולבתי קרקיסאות שלהם. אמרה לה: 'אל אשר תלכי - אלך'" (מדרש, רות רבה).

לכאורה תמוהים הדברים: א. מה שאין דרכן של בנות ישראל לילך לבתי תיאטרות הוא מדברי חכמים, ומדוע פתחה נעמי בדברים אלו ולא בעיקרי הדת או בקיום המצוות. ב. מדוע נעמי התבטאה בלשון "אין דרכן", והרי ההליכה לבתי תיאטרות איסור גמור הוא. ג. מה הן אותן "הלכות גרים" שהתחילה ללמדה, השונים הלכות גרים מהלכות כלל ישראל.

ההסבר הוא על פי מה שכתב בספר כד הקמח: הנה הצדיקים שמחים בתורה ובמצוות ועיקר שמחתם בעבודת ה' יתברך... והרשעים שמחים בחטא וברשע", וכהסברו של ה"ספורנו" ששבירת הלוחות על ידי משה רבינו היתה כי ראה "את העגל ומחולות" - השמחה הוכיחה את עומק החטא ופנימיותו, ולכן, גר הבא להצטרף לכלל ישראל עליו להתנתק לחלוטין מעולם השמחה הגויי כדי שיוכל לבנות בתוכו שמחה בעבודת ה' - לא הרי שמחתם של אלו כשמחתם של אלו, ואת ההבדל היסודי הזה באה נעמי להדגיש שעל המתגייר לדעת שאומות העולם מוצאים תענוגיהם בהבלי העולם הזה ואצל עם ישראל אין הדבר חשוב שמחה כלל והתענוג האמיתי הוא בעבודת ה' וקיום מצוותיו.

מעתה יתבאר היטב מדוע נקראת הידיעה בשם "הלכות גרים", כדי לרמז שהדבר הראשון שעל הגר לדעת הוא את אורח חייהם של עם ישראל והוא הבסיס לכל המצוות כולן, ולכן נקטה נעמי בלשון "אין דרכן של בנות ישראל", ולא "אסור לילך", שכן נעמי לא התכוונה ללמד את רות את חומר האיסור שבדבר, אלא להודיע לה את צורת החיים של כלל ישראל, ולכן גם הקדימה בהנהגה ללמדינו שבתחילה צריך האדם להסיר מעצמו את שמחת הבלי הנכרים ורק אז יוכל להתענג וליהנות מזיו שכינתו

והנה, מובא בחז"ל: למה נקרא שמה רות, שיצא ממנה דוד - שראהו להקב"ה בשירות ותשבחות. בספר "שם משמואל" הקשה, במה זכתה רות שיצאה ממנה מלכות בית דוד, הלא גרים נוספים היו שעזבו חמדות העולם הזה ובאו להתגייר ולא זכו למה שזכתה רות? וביאר, שרות היתה מוכנה למסור נפשה עבור הגירות, כמובא ביבמות (מז' ע"ב) על הכתוב: 'באשר תמותי אמות', שנעמי אמרה לרות: ארבע מיתות נמסרו לבית דין ועלולה את להתחייב מיתה, ורות השיבה לה: באשר תמותי אמות - אפילו אם אתחייב מיתת בית דין - כדאי לי הדבר, שכן מוטב לי להיות יהודיה המומתת בבית דין, מלהיות מחסידי אומות העולם.

ויש להבין מדוע מתייחס דוד המלך במגילת רות אחר סבתו הגיורת וייחוסו אחר סבו - בועז שהיה ממיוחסי שבט יהודה כמעט ולא נזכר כלל. ועוד, מצינו במדרש המייחס את דוד כצאצא של לוט, כמובא על הפסוק בתהילים: "מצאתי דוד עבדי" - היכן מצאתיו בסדום. הייתכן לייחסו דווקא להם?

צרות רבות עברו על דוד בימי חייו, אחיו השליכוהו להיות רועה צאן במדברות, כשנמשח למלך נאלץ לברוח מפני שאול, כל ימיו היו רצופים מלחמות, ולא זו בלבד אלא לקה בצרעת זמן רב עד אשר פירשו ממנו הסנהדרין ונסתלקה ממנו שכינה.

למרות הקשיים שעבר בימי חייו, דבק בהקב"ה כפי שאמר: 'נפשי בכפי תמיד, ותורתך לא שכחתי', ולא זו בלבד אלא הכל עשה מתוך שמחה וגיל. מידה זו של עבודת ה' מתוך קשיים וצרות מצינו אצל רות המואביה שהיתה בת מלכים ועזבה את כל אשר

שבועות

לה ובאה לארץ יהודה כדי להתגייר ולהצטרף לעם ה' למרות שידעה שחייה יהיו חיי עוני ויקשה עליה להנשא לאדם כשר מישראל, ומידה זו של 'שריוהו להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות' גם בשעות זמנים שאין דרך בני אדם לשבח, ירש דוד מרות זקנתו, ושורש מידתם נזרעה כבר אצל לוט בסדום, שלמרות שהתגורר בעיר שהכנסת אורחים היתה אסורה, לא פחד מהסכנה ועסק בהכנסת אורחים והיה מוכן למסור נפשו על כך, ומידה זו היא שעמדה ליוצאי חלציו - רות ודוד המלך שהתייחדו במידת דביקות בה' מתוך קשיים, ומובן מדוע מתייחס דוד המלך במגילת רות אחר צד אמו ולא אחר צד אביו, ומובן מדוע קורין מגילת רות ביום לידתו.

מקור: הרב יוסף זילברפרב שליט"א